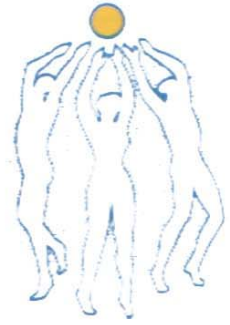

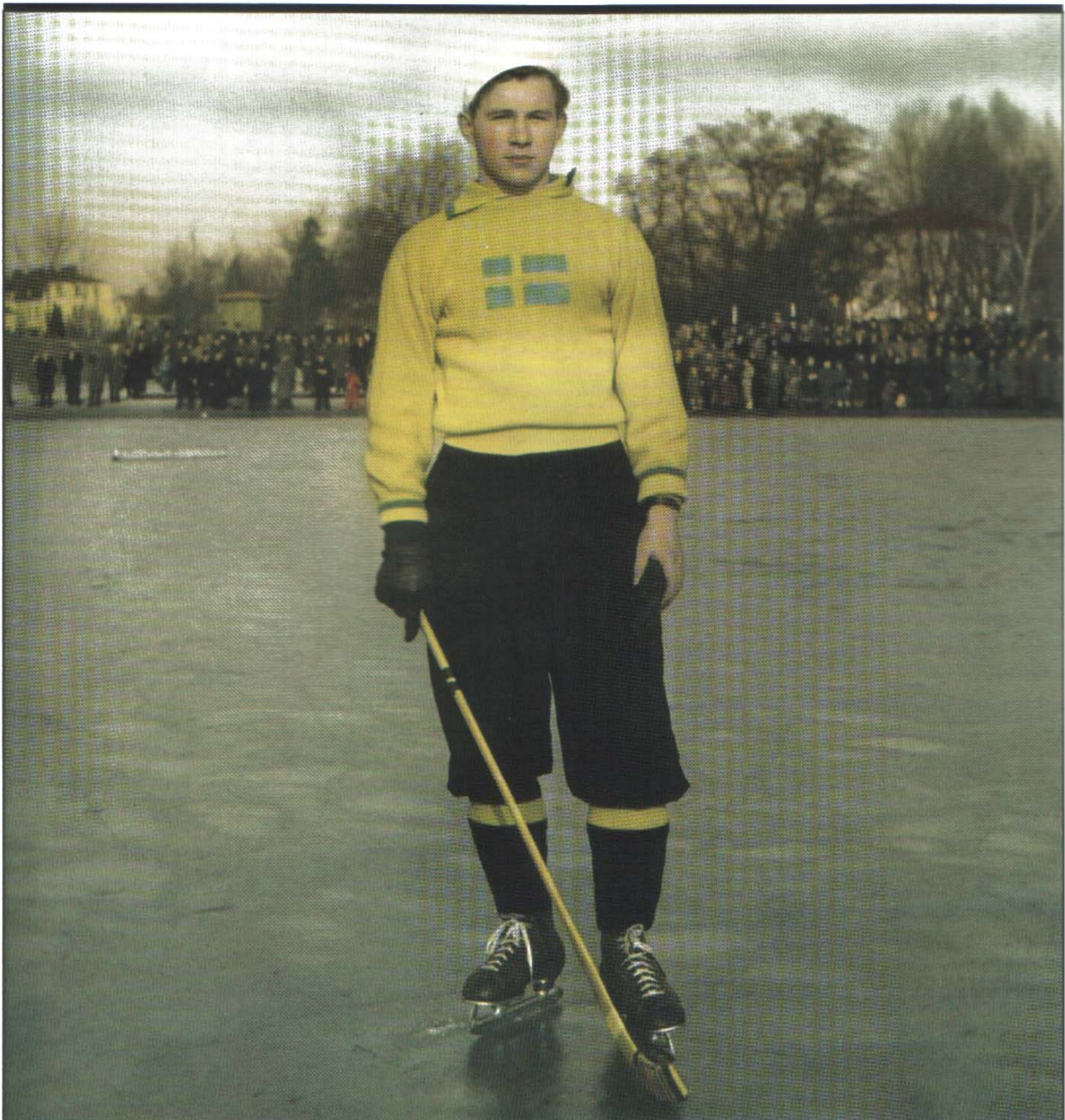

Idrottsarvet

Nr 43 - Årgång 23 - 2008

ÖREBRO LÄNS IDROTTSHISTORISKA SÄLLSKAP

Olle Säaw, med 22 A-landskamper och 5 SM-guld, fyllde 80 år den 26 januari 2008.

De här företagen stöder vår verksamhet:

Adolf Lindgrens Stiftelse

Anticimex AB

Arbesko AB

Asplunds Fastigheter AB

Bilvårdshuset i Örebro

Bra Data AB

Capio läkargruppen i Örebro

Folksam

JM-Bygg AB

Länsförsäkringar Bergslagen

Länsgården Fastigheter AB

NBA Nybyggarna i Närke AB

NCC Construction Sverige AB

Nettoköp

Nya Parken City

Röhnisch Sportswear AB

SISU Idrottsutbildarna

Sparbanksstiftelsen Nya

Struktur Hultén Stråth AB

ÖBO

Örebro Kommun

Örebro läns Idrottsförbund

Örebro Promotion

ANGÅENDE INBETALNING AV MEDLEMSAVGIFTEN

Du kan betala medlemsavgiften för 2008 på två sätt:
på bankgiro 5495-3039, då du kan använda den
inbetalningsblankett du fått, eller på vårt
plusgiro 49 29 530-6.

BESÖK VÅR HEMSIDA!

Där får du information om Sällskapetets alla aktiviteter.
Adressen är: www.olis.nu

Örebro Läns Idrottshistoriska Sällskap

Besöksadress: Engelbrektsgatan 3, Örebro

Telefon: 019-602 87 35

Postadress: Box 314, 701 46 Örebro

Hemsida: www.olis.nu

E-post: idrottshistoriska@telia.com

Bankgiro: 5495-3039. Plusgiro: 49 29 530-6

Organisationsnummer: 875001-4972

Ordföranden har ordet

Vi har nu lämnat år 2007 bakom oss - det var ett mycket händelserikt år. Nu ser vi fram emot 2008, där det också kommer att hända intressanta saker.

I början av januari blev vår basutställning klar. Med glädje konstaterar jag, att exponeringen av våra bilder och utställningsföremål nu är ännu elegantare än tidigare, ljus och luftig.

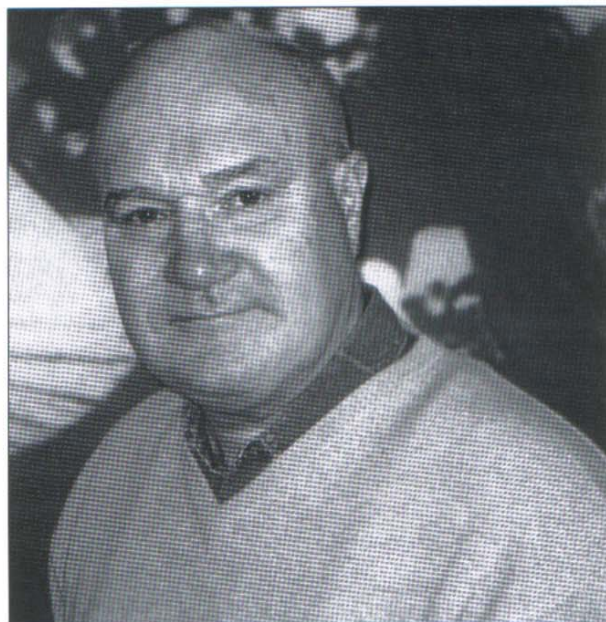
Klassiska idrottsögonblick - ny attraktion på idrottsmuseet

Under första kvartalet får vi ett nytt fantastiskt tillskott till vår utställning. Centralföreningen för Idrottens Främjande (SCIF) har nämligen erbjudit oss att få tillgång till dess hela filmarkiv. Detta har vi naturligtvis nappat på, trots att vi får ta ett djupt tag i vår kassa.

Våra museibesökare kan nu med en pekadors hjälp återuppleva en massa dramatiska idrotts-händelser. När allt är utbyggt och klart kan vi välja mellan ca 400 olika klassiska idrottsögonblick. Alla inslagen kommer från SVT Sport. Det är Jens Lind från TV-sporten som grävt fram alla inslagen. Det finns även möjlighet att beställa lokala inslag, som vi är särskilt intresserade av. Vi tror att detta kommer att bli en dundersuccé.

ÖSK 100 år

ÖSK fyller 100 år i år, och för om september till om december kommer ÖSK att "låna" våra lokaler för att på sitt sätt spegla sin verksamhet. Vi hoppas att deras utställning ska dra mycket folk, och att de får glädjas åt ÖSK:s 100-åriga, rika verksamhet.

Nytt museiutskott inför år 2009

När ÖSK-firandet är slut och vi får tillbaka våra lokaler, har vi för avsikt att förnya vår egen utställning genom att visa både riktigt gammal idrott och samtidigt den från 1960-70-och 80 talet. Detta blir något att bita i för ett nybildat utskott. Det nya utskottet presenteras på annat ställe i Idrottsarvet.

Örebro i februari 2008

Rolf Hallgren

Ordförande

Tel: 070-27 06 221

E-postadress: rolf.hallgren@comhem.se

ÖLIS tidning nr 43

Tryck: Trio Tryck

Tidningsredaktion: Bertil Cajdert, Lars Ehlin och Kurt Löfvenhaft

Layout: Karin Lidner (karin.lidner@olif.se)

Mr Bandy 80 år

Den 26 januari 2008 fyllde bandylegenden Olle Säaw 80 år. Vårt Sällskap och Idrottsarvet vill hylla en stor idrottsman.

17-årig debutant

Olle Säaw var ännu inte fyllda 18 när han debuterade i ÖSK:s allsvenska bandylag mot Västerås SK. Det hade t o m kunnat bli ännu tidigare om han fått hoppa in i stället för den ordinarie ythern "Lill-Arne" Carlsson, elitgymnasten, men denne hade återhämtat sig från en sjukdom, och Olle fick inte chansen den gången. Men på nyårsdagen 1946 hände det alltså mot VSK, och Olle minns det väl. Tyvärr blev det stryk med 4-2, men den 17-årige debutanten gjorde ett mål.

39 år och svensk mästare

22 säsonger senare, den 12 mars 1967, avslutade Olle sin enastående bandykarriär, och han kunde inte ha valt ett bättre tillfälle, SM-final på Söderstadion mot IF Göta från Karlstad. ÖSK vann med 3-1, och den 39-årige Olle blev svensk mästare för femte gången. Ingen i svensk bandy har ännu överträffat bedriften att ta SM vid så hög ålder.

För en gångs skull blev dock Olle mållös i en finalmatch. Långt dessförinnan hade han fått epitetet "Mr Bandy". Han vet inte vem som myntade det men tycker att det känns hedrande.

Över 1000 matcher

Ett annat svårslaget rekord, som Olle har, är antalet matcher för ÖSK. I bandy blev det 407 och i fotboll 606. Det innebär alltså att Olle under sina 22 år spelat över 1000 matcher för ÖSK. "Jag har alltid haft bollar i skallen i hela mitt liv", säger han. Och ÖSK handlade det alltså alltid om. Någon annan klubb har aldrig existerat i hans idrottsvärld.

Detta motsägs inte av att han blev distriktsmästare för juniorer i ishockey för Sturehov. ÖSK hade ju då ännu inte tagit upp hockeyn i sitt program, så i sin nöd hade han inget annat val.

Olles mål det här året var att ta DM-tecknet för juniorer i fyra grenar, bandy, fotboll, handboll och ishockey.

*Landskamp på Tinnerbäcksbadet i Linköping 1949.
Efter en minut brast isen. Tur att man kan simma, sa Olle.*

Han lyckades och belönades med ett fyrlänkat armband som speciellt pris.

Efter den aktiva karriären ville Olle gärna fortsätta som tränare. Han blev Orvars biträdande för A-fotbollen i två år och huvudtränare för bandylaget lika länge. Han kände dock inte att han fick tillräckligt förtroende från ÖSK att föra sina erfarenheter och kunskaper vidare. Lite bitter låter Olle när han konstaterar det.

Mycket stryk men aldrig en missad match

Under sin 22 år långa karriär missade Olle aldrig en seriematch. "Som bandyspelare har jag fått ta emot mycket stryk", säger han. "Min spelstil inbjöd till hårda tag, och jag var aldrig rädd för att utmana tuffa försvarsspelare. Men ibland fanns det de som gick över gränsen, och värst var det i Lesjöfors. Där handlade det inte så mycket om bandy utan mer om våld." Schyst men hårt spel har Olle dock aldrig haft något emot, och han gillade att möta lag med den spelinriktningen, t ex Västerås, Katrineholm och Nässjö. Men skadad var han aldrig.

Vår Herre och Olle

"Vår Herre har begåvat mig med en bra kropp", säger Olle med glimten i ögat. Ingen kan motsäga det. Men det är inte bara Vår Herre som kan ta åt sig äran. Olle har nämligen jobbat i hop med Honom, och alltid tränat hårt och vårdat sin lekamen exemplariskt. Han körde hårdare än sina lagkamrater och la gärna in ett extrapass. Som ung kille var han så dålig att åka skridsko, att han fick stå i mål. Men enslig skridskoträning varv efter varv på Vallen långt efter det att de andra snört av sig rören övade upp skickligheten.

Just skridskoåkningen blev adelsmärket i Olles rika bandyarsenal. Under några ungdomsår tränade han dessutom brottning, och det övade balansen och utvecklade muskulaturen. Fortfarande vittnar en vältränat, atletisk kropp om detta.

Ingen målspruta

Under sina 22 allsvenska säsonger gjorde Olle 147 mål och 9 i 8 SM-finaler. En gång blev han tvåa i den allsvenska skytteligan. Man kan alltså inte påstå, att Olle var någon målspruta, men han gjorde många viktiga mål i rätt matcher. Dessutom kan man konstatera att han omgav sig med kompisar som hade löd i bössan. Där fanns "Tjappe"

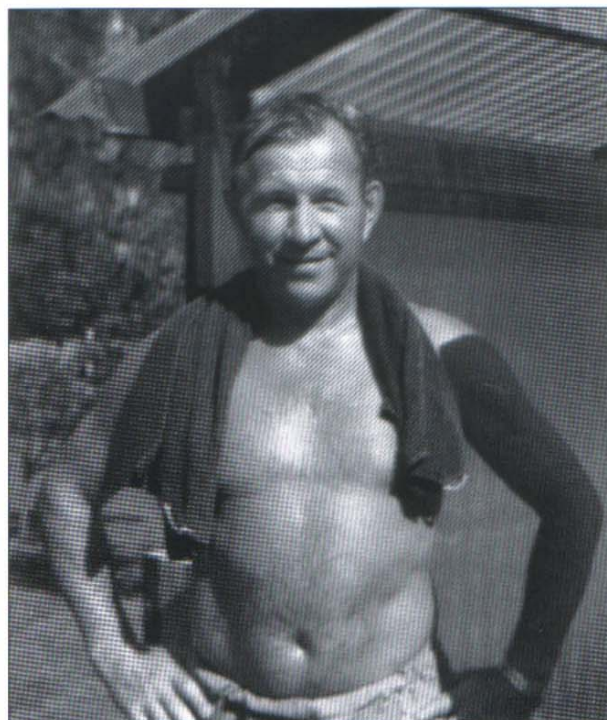
Magnusson, Karl-Erik Södergren, Sören Andersson, Ove Eidhagen och "Stockis" Kihlgård, för att nämna några. Antagligen var det så här. När Olle gjorde sina vindsnabba åkningar, drog han isär motståndarförsvaret, det krävdes ju flera försvarsspelare för att stoppa honom, och "Tjappe" och de andra fick därigenom gott om utrymme.

ÖSK-Edsbyn 7-1

Vilket var ÖSK:s bästa lag under guldåren? Olle drar på svaret, men när jag föreslår 1955 års lag, det som vann mot Edsbyn med 7-1, medger han att det var ett mycket bra lag, trots att Orvar det året spelade i AIK. Alla fem kedjespelarna blev senare uttagna till landskampen mot Finland, ett unikt beslut i uttagningskommitténs historia.

"Jojje"

Av alla landslagsstjärnor Olle omgivits sig med finns en som Olle minns speciellt bra, "Jojje" Gustafsson. Vi som kommer ihåg honom från sent 40-tal och tidigt 50-tal uppfattar honom som en ganska dålig skridskoåkare. "Så var det nog", säger Olle, "men han hade en unik speluppfattning och spelintelligens med förmåga att slå genomskärande passningar till mig och Tjappe." Trion fick därför flera landslagsuppdrag.

2 x Olle

Som en ryss men utan smak för vodka

Den internationella bandyfamiljen har aldrig varit särskilt stor, och under Olles aktiva tid var den mycket mindre än i dag. Trots sina många bandyår spelade han bara 22 A-landskamper och 2 VM, som båda gav brons.

I mitten 50-talet blev familjen något större, när Sovjet kom med i gemenskapen. Det började med en turnering 1954 i Moskva, som Sverige vann till stor del tack vare Olle. Året därpå spelades den första officiella landskampen mot Sovjet på Stockholms Stadion, och Olle gjorde Sveriges båda mål. Det blev 2-2. "Vi borde ha vunnit", säger Olle", men klubbkompisen "Fisken" Erixon missade tyvärr en straff."

Arne Argus skriver i sin bok Bandyjubel (2005), att Olle var den som bäst kunde mäta sig med de skickliga ryssarna. Olles skridskoåkning höll högsta ryssklass. Vid en träff senare på kvällen efter landskampen 1955 blev Olle som tecken på ryssarnas uppskattning av honom inbjuden på ett glas – det var vodka i det. Kanske smuttade han lite på drycken, men sprit har aldrig lockat honom. Nykteristen Olle har under hela sitt liv intagit en klar hållning mot alkohol och tobak.

Inte över mittlinjen

Olle var ett året runtspelande fenomen - på vintern bandy och resten av året fotboll, och detta orkade karl'n med i 22 säsonger. Vilket gillade han då bäst? På min fråga får jag inget bestämt svar. Båda bollsporterna var så roliga – det handlade ju om att roa sig med en boll. Som 18-åring i fotbollslaget började han som västerytter, tog sedan ett steg tillbaka och sedan ytterligare ett till backplatsen. Det var som back under två decennier han hade sina framgångar. Olle utvecklade ett mycket disciplinerat backspel med fin speluppfattning men fick som regel inte passera planens mittlinje. Sina lustar på motståndarens planhalva fick han tillfredsställa på vintern. "Det var Orvar", minns han, "som lanserade ett offensivt backspel i Sverige."

Skickligt försvarsspel eller tråkfotboll

Under Orvar-åren var ÖSK:s backlinje en plåga för motståndarna. Man utvecklade ett off side-system, som gillrade sina fällor med en enastående precision. Men publiken, åtminstone den utanför Örebro, gillade inte den typen av fotboll och satte med journalisters hjälp en tråkstämpel på ÖSK-fotbollen. Tyvärr dras väl ÖSK fortfarande med den, i synnerhet om man besestrar lag från Stockholm, Göteborg och kanske framför allt Malmö.

Vid Orvar-utställningen 2005 berättade Agne Simonsson om hur svårt det var att möta ÖSK. Försvararna var skickliga, men det var inte bara det han kom ihåg. Han vek upp byxbenen och visade med glimten i ögat sina minnen av Olle, "Totten" och Orvar. Jubel!

Livet utanför idrotten

Olle har varit gift i 58 år. Hans hustru heter Ingegerd, och de träffades på en SSU-dans. "Hon var den snyggaste tjejen i stan." Olle känner stor tacksamhet mot henne, som rimligen borde ha känt av "idrottsänkans" tuffa liv. Hon tog hand om hem och familj med två barn, och hon gjorde det möjligt för Olle att idrotta. "Men jag försökte vara hemma så mycket som möjligt", säger han. "Efter matcher var det vanligt att spelarna firade eller tröstade sig med en bit mat på restaurang. Jag deltog aldrig i sådana aktiviteter, utan skyndade mig hem så snabbt som möjligt. Som nykterist har jag heller aldrig varit road av tillställningar, där alkohol förekommer. Sprit är tyvärr inte ovanligt i såna här sammanhang."

Hampetorp och Hjälmgös

En källa till stor glädje under mer än 40 år har fritidshuset i Hampetorp varit. På en bild, som Olle visar mig syns ett mycket trevligt ställe. Det bruna huset är uppfört i ett plan och med gröna blomslingor sökande sig upp mot taket. Tuktade träd, flaggstång och en välklippt gräsmatta förstärker intrycket av en idyll, inbäddad i grönska. Några hundra meter bort ligger Stor-Hjälmarén, och där har Olle en båt. Att lägga ut nät och sedan dra upp gös är för honom en livskvalitet av hög halt. "Jag älskar gös", säger han.

Heltidsjobb

Olle har aldrig tjänat några pengar på sitt idrottande. Behållningen har i stället varit många rika upplevelser. Vid några landskamper har han fått en smoking som pris till bäste spelare, men någon sån har han aldrig haft behov av. Han bytte sådana mot kostymer och det räckte även till klänningar till fru Ingegerd. Parallellt med idrotten har han alltid varit

yrkesarbetande, först vid Centalverkstäderna, sedan på brandkåren i 11 år, hans bästa jobb, och därefter på kommunens fritidskontor i 24 år. Efter rationaliseringar där fick han gå i förtid. Då kändes det inte bra, men så småningom kom han att njuta av frihet och fritid.

Berättarglädje

När jag sitter och pratar med Olle, slås jag av hans berättarglädje och formuleringsförmåga. Han gillar att berätta om det han varit med om, men inte därför att han vill skryta med sina egna bedrifter. Han framhåller hellre kompisarnas insatser och att de jobbat tillsammans. Han är trygg i sin framtoning, och det måste ha varit härligt att spela i samma lag som han. Samtidigt återkommer han ofta till den personliga läggning, som gjorde att han aldrig var någon ja-sägare. Han stod för sina åsikter, även om de ibland var kontroversiella. Olle är i många avseenden en person med en ovanlig inre resning.

Lars Ehlin

"Både ekonomi och prestanda"

NETTOKÖP

Kungsgatan 19. ÖREBRO
Tel 019-13 35 12 www.nettokop.com
Vard. 10-18, Lörd 10-16

Nu finns vi även på Aspholmen
Radiatorvägen 2, tel 019-12 22 90
vard 10-19, lör 10-16, sön 11-16

En skönare tillvaro med en torr kryppgrund

Boka besiktning till kampanjpris!

FAKTUM ÄR ATT VAR TREDJE VILLA med kryppgrund har problem med fukt, mögel, svampar och bakterier. Just nu erbjuder vi besiktning till kampanjpris – endast 500 kr inkl. moms (ord. pris 2000 kr) – om du bokar innan 31 oktober 2007.

Passa på att boka din besiktning till kampanjpris på www.anticimex.se eller ring oss på 019-25 10 60

ATT FÖREBYGGA OCH SKYDDA

Arne Andersson - 90-årig legendar

Efter min artikel i föregående nummer av Idrottsarvet, där jag berättade om ett möte 1953 med löparlegenden Arne Andersson, kom tanken upp att vi kanske skulle försöka träffa Arne i hemstaden Vänersborg.

Bertil Cajdert ringde sin gamle vän Nils Englund och frågade om han kunde ordna ett sammanträffande med Arne. Englund är god vän med Arne sedan många år och bor på samma gata. Nils Englund är ortopedkirurg och specialist på idrottsskador. Han fick sin specialistutbildning vid RSÖ i Örebro och arbetade inom länet ca 20 år, innan han återbördades till sin hemstad. Han tog kontakt med Arne och vi var välkomna under förutsättning att vi hade med oss ett ex. av Boken om Ola.

Har ni med boken om Ola

En regnig och kulen novemberfredag åkte Bertil och jag till Vänersborg för att besöka den nyblivne 90-åringen Arne Andersson. Nils Englund tog emot oss när vi kom fram och bjöd på en god lunch före mötet med Arne och hans dotter Inga.

Det första Arne sa när vi anlände var: "Har ni med er Boken om Ola". Ola Hellstandh stod högt upp på listan över gamla vänner. De hade haft kontakt sedan 1944 när Arne fick Örnpokalen (Örebro Dagblads pris till bästa svenska idrottsman under året.)

En hyllad 90-åring

Arne fyllde 90 år den 27 oktober och blev verkligen hyllad av inhemska och utländska vänner och idrottare. Arne berättade bl.a. om en långväga hälsning från Australien, där ett gäng brittiska löpare med Roger Banister och Sebastian Coe m.fl. var på besök. Från ÖIS kom bl.a. Dan Waern och läste dikter och delade ut 2 kronor, vilket vi lätt kände igen. Vi berättade om Dans besök i Örebro och att Ola kom upp på scenen och intervjuade Dan, vilket blev Olas sista framträdande inför publik.

Från Hellas kom Bengt-Göran Fernström med fru Gunda (f. Norrman och känd från IFK Kumlas friidrott.). Arne hade då berättat för en chockad Bengt-Göran F. hur illa han blev behandlad vid ett Hellasjubileum. Den dåvarande ordföranden hade

Gunnar Gurman och Bertil Cajdert på besök hos Arne Andersson.

hävdad, att Arne egentligen inte skulle få delta eftersom han blivit "diskad". Ännu idag gnager en tagg i Arnes hjärta.

Lärare på Skrubba

Arne hade i unga år utbildat sig till folkskollärare och hade under 5 år arbetat på Skrubba, en skola i Stockholmstrakten för unga pojkar med problem. Rektor på Skrubba var då Harry Freyne, vilken var en framsynt man, som Arne hade stort förtroende för.

Jag hade med mig några kopior av tidningsurklipp från Skrubbatiden och en personlig hälsning från Harry Freynes dotter Marianne. Detta blev mycket uppskattat inte minst av Arnes dotter Inga.

Till Arne framförde jag även en varm hälsning från Werner Hardmo som var samtida med honom "på kolstybben."

Dottern Inga

Inga är nu Arnes närmaste stöd, sedan hustrun Karin gick bort för några år sedan. Hon berättade om pappans stora intresse för trav. De bodde grannar med travtränaren Gunnar Nordin, "Eleganten" kallad. Han var en god vän och blev även arbetsgivare för Inga i tonåren, då hon satsade på en karriär som lärling inom travvärlden.

Så småningom skaffade Arne egna hästar och hade en hel del framgångar på travbanorna runt om i Sverige. Inga var sedan under 10 år gift med travtränaren och sedermera TV-kommentatorn Thomas Nilsson i Halmstad. Hon valde därefter att vidareutbilda sig till sjuksköterska och psykoterapeut och arbetar i dag med unga flickor med problem.

Cykelsnack

Vi var ju också intresserade av hur Arne började tävlingscykla. 1952 och -53 deltog han i Sverigeloppet och 1954 började han tävla på "riktig" cykel.

Den som fick Arne intresserad var den kände dansken Frode Sörensen. Han var anställd på Nymanbolagen, men mest känd som tränare för cykellandslaget. Arne berättade med ett leende att hans eget engagemang för samma bolag renderade honom en månatlig "peng" (500 kr) från Nymanbolagen. Dottern fyllde i med att familjen Andersson också varje år fick nya cyklar av märket Crescent. Inga tyckte det var OK bara färgen på cyklarna varit något vackrare än den förekommande.

Cykelkarriären blev inte så långvarig. Höjdpunkten var enligt Arne 11:e platsen vid SM-femmilen i Västerås 1954. Som veteran har hans stora passion varit skidåkning med bl.a. 7 Vasalopp på meritlistan.

Diskningen 1946 ett sorgligt minne

Nu bor Arne i en mycket trevlig lägenhet centralt i Vänersborg. Han klarar sig bra med visst stöd och hjälp från bl a sin dotter Inga. Vid vårt besök var han påfallande pigg och alert, och vi hade intressanta samtal om gamla tider. Ett bestående intryck är dock, att Arne fortfarande känner sig förfördelad av "diskningen" 1946.

Efter två timmar av intensivt resonemang var det läge att vända åter mot Örebro. Vi kände oss stolta, upprymda och samtidigt ödmjuka över att ha fått tillfälle att träffa en av våra verkligt stora svenska idrottshjältar, tack vare Bertils goda vän Nils Englund.

Gunnar Gurman

Slöjdgatan 8
Box 1433
701 14 ÖREBRO

NCC
FÖRVÄNTA LITE MER

Tfn: 019-17 75 00
Fax: 019-18 31 70
www.ncc.se

Bernt Löfv

framgångsrik örebroare

Örebrofödde Bernt Löfv underhöll självbiografiskt med idrottsliga inslag vid caféträffen den 5 december 2007. Uppvuxen i Skebäck kom han via Praktiska Realskolan och Handelsgymnasiet här i Örebro till Handelshögskolan i Stockholm. Och på vägen hann han med ett par säsonger ungdomsidrott i IF Start, där han i likhet med ett par av åhörarna beundrade idolerna Svenne Malmberg, Per Arne Berglund och Ragnar Ericzon.

Yrkeskarriären gick via Handelsbanken, Svenska Cellulosa AB, Mo och Domsjö och Södra Skogsägarna till posten som vd och koncernchef i Mo och Domsjö AB. En spännande resa mot toppen, där en del av tidens stora profiler inom näringslivet skymtade.

Bernt var en tid ordförande i hockeyföreningen Modo, dominant i idrottslivet i Örnsköldsvik. Han gav intressanta erfarenheter från ledarskap i en storklubb, t ex att hålla ekonomin under kontroll, att omge sig med kompetent folk i styrelsen och bland anställda och att ge ansvar åt medarbetare t ex längre tid än som ges dagens tränare då och då. Och mera påtagligt: inga lass med ärtsoppa och pannkakor före en match!

Nu, 74-årig, sluter Bernt cirkeln och flyttar tillbaka till Örebro. Här blir golf hans hobby. Bernts berättelse möttes med stort intresse och lång applåd. Ett bevis på sanningen i uttrycket: "Om någon gör en resa, har han något att berätta." Det hade Bernt.

Ove Sundelius

Två friidrottare i IF Start - Ove Sundelius och Bernt Löfv.

Ny attraktion på idrottsmuseet

Genom ett generöst erbjudande från Sveriges Centralförening för idrottens främjande (SCIF) har vi nu tillgång till SCIF:s hela filmarkiv.

Tack vare detta kan vi nu återuppleva dramatiken och spänningen i alla våra klassiska idrottsupplevelser. Anders Gärderuds hinderlopp i Montreal 1976, Patrik Sjöbergs världsrekord på Stockholms Stadion, klassiska skiddueller, Jesse Owens succé i Berlin och Ingos matcher mot Floyd är bara några av dem.

Du bestämmer själv vad du vill se.

Du har nu möjlighet att återse dina egna "sportpärlor" i vår nya multimediestation som installeras under våren 2008. I nuläget finns ett 100-tal journalfilmer med klassiska idrottsögonblick att välja på. Under året kommer filmarkivet att utökas och totalt kommer det att bli c.a 400 inslag.

Det är lätt att hantera stationen så du kan själv välja vilket eller vilka inslag du vill se.

Det är journalisten Jens Lind, SVT Sport - känd från Stoptid som visas efter Sportspegeln varje söndag - som har valt inslagen efter det att han grävt i SVT-arkiven.

"Det är en stor ekonomisk satsning för oss men i gengäld får vi en stor attraktion där man på ett enkelt sätt kan återse dramatiska och spännande ögonblick i idrottshistorien. Filmarkivet är en guldgruva, det är samma material som används på Riksidrottsmuseet.

Det här kommer att bli ett stort dragplåster för vårt museum. Vi är mycket tacksamma för erbjudandet från SCIF, som i samarbete med bl:a SVT dessutom ger oss möjlighet att få med lokala idrottshistoriska händelser", säger vår ordförande Rolf Hallgren, som tror att även en yngre publik nu kommer att söka sig till museet.

Kurt Löfvenhaft

Structor

HULTHÉN STRÅTH

Structor är ett konsultföretag
som erbjuder tjänster inom
byggprojektering, byggtedning,
energiteknik och miljöteknik.

www.structor.se
Belltorpsgatan 10
703 69 Örebro
019-676 26 00

Handbollsminnen från 50-talet

Jag hade en kort, aktiv handbollsperiod i Örebro 1952-58. Lagen bestod då av 10 spelare, och matchtiden var 2x25 minuter. Match dömdes av en domare, som till sin hjälp hade två måldomare och två linjemän samt ett sekretariat (som idag). Måldomarens uppgift var att vinka för mål, hörna och övertramp på anfallande spelare. Försvare kunde beträda målgården i princip utan att bli bestraffade.

Efter att ha fångat bollen fick man ta 3 steg, studsa bollen, ta ytterligare 3 steg och därefter passa till medspelare eller skjuta. Vanligt resultat i seriematcher var 15-10 (halvtid 8-7).

ÖSK 1954

I det ÖSK-lag jag spelade var Roland Mattsson målvakt, Percy Borg och Lars Irehbro backar och Roland Östh centerhalv. I A-kedjan spelade Rune Bruce, Rune Åhrling och Karl-Lennart Karlsson, och i B-kedjan alternerade Rustan Nilsson, Nils Hedman, Leif "Gubben" Ågren, Ingvar Davidsson, Lars Timan och jag själv. Försvarspelarna spelade hela matchen, och byten förekom endast med kedjespelarna.

Hösten 1954 debuterade jag i allsvenskan i Idrottshuset mot IFK Malmö, och vi vann med 17-13. Jag kom fri, minns jag, på Malmös planhalva men hade gjort mina steg med studs, och då det var bara att kruta på från ca 15 meter. Malmömålvakten Enar Widén släppte in skottet till publikens stora jubel.

Jag spelade ytterligare 8 matcher den här säsongen. I bortamatchen mot HEIM i Göteborg kom jag fri med landslagsmålvakten Gunnar Brusberg vid ställningen 7-6 till HEIM och sköt så mycket jag orkade (och det var inte mesigt), men till min stora häpnad klistrade Brusberg skottet, och 5 sekunder senare ledde HEIM med 8-6. Återkommen till avbytarbänken fick jag direktivet att inte skjuta mer.

Låt Rune sitta

1955 i januari spelade vi borta mot IFK Kristianstad. ÖSK hade aldrig varit nära att ta poäng därnere. Jag gav mig f-n på att vi skulle vinna nu. Vid underläge 2-5 skickade lagledaren Gunnar Johansson in mig, och av någon underlig anledning markerade inte hemmaspelarna mig, utan jag

ÖREBRO SK Stående fr. v.: Leif Ågren, Rustan Nilsson, L.O. Larsson, Rune Bruce, Rune Åhrling, Gunnar Johansson (lagledare). Knästående fr. v.: Roland Öst, Percy Borg, Roland Mattsson, Lars Irehbro, Karl Lennart Carlsson.

sprang och vallade bollen på Roland Öst, samtidigt som fenomenale Roland Mattsson höll nollan, och jag dundrade in 3 snabba mål. Gunnar Johansson skrek då: "Byte Timpa" och jag svarade: "Låt Rune sitta, jag är i jättestöt" och hela hallen gav till ett gapskratt. I andra halvlek gjorde jag ytterligare 2 mål, och vi skrällvann med 16-12.

Plugget före landskamp

Våren 1955 vann vi junior-SM efter vinst borta över Hallby i Jönköping med 14-7. Leif Wendt och jag sköt Hallby i sank, och Bo Kling svarade för en enastående målvaktsinsats.

Det gick så bra i JSM-finalen att UK-chefen Curt Wadmark tog ut mig till en ungdomslandskamp i just Jönköping en söndag i april kl 19,00. Jag tackade dock till ÖSK-ledningens stora besvikelse nej, då jag hade ett viktigt skolprov följande måndagsmorgon. Med sådan matchtid fanns ingen möjlighet att tacka ja.

Min tid i Start

Jag kom efter en operation bort från elithandbollen några månader. ÖSK satsade då inte på mig, men så fort jag blev "fit for fight" ryckte det i handbollsarmen, och jag gick över till IF Start i division 2,-en härlig period med mycket speltid.

I IF Starts A-lag spelade då Ingvar Karlsson och Rolf Pettersson målvakter, Stig Jakobsson och Carl-Göran Jonsson backar och Håkan Sahlin centerhalv. Kedjespelarna var Lennart Johansson, Karl-Erik Westerlund, Ingvar Nilsson, Björn Sundberg, Göran Moll, Knut-Uno Törnqvist och jag själv.

Stockenberg mållös

Jag var bara med om att förlora en match i serien, och det var mot GUIF i Eskilstuna. Returmatchen mot GUIF i Örebro bjöd på mycken dramatik i en dust som slutade 17-17. Gästerna hade två superstjärnor i backen Carl-Erik Stockenberg (ca 500 elitmatcher) och Lennart "Nappe" Kärrström, en av Sveriges bästa anfallsspelare genom tiderna.

Vi bestämde oss för att Stockenberg inte skulle få göra något mål. Lagkapten C-G Jonsson satte Knut-Uno att punktmarkera Stockenberg, samtidigt som vi andra inte "var snälla" mot Stockenberg.

Han sköt och sköt men Ingvar Karlsson var omutlig och inga skott smet in utifrån planen. 2 straffkast lyckades Stockenberg också missa, så karln gick faktiskt mållös för första gången i sin karriär. När han vid ett tillfälle låg utslagen på planen, kom Rune Åhrling nerrusande från läktaren och skrek: "Slå inte ihjäl vår landslagsback" men blev då återkommenderad till läktaren av Sveriges då bäste domare, Nils Sjöberg, Uppsala.

Vid en match i Västerås mot VIK gjorde jag 10 mål, varav det sista på ett bakåtkast (förbjudet idag) från vänstra struten, ett skott som tog i bortre stolpen sedan i främre stolpen och sedan i nacken på målvakten och i mål. Skottet var ett vinstmål, 23-22, och alla våra skrek "skjut inte", men det var bara 5 sek kvar att spela.

Avslutningsvis måste jag tacka alla tränare i ÖSK och Start för den utomordentliga kondition alla vi spelare hade. Det var inte lätt att komma till Örebro, för här blev de "överkörda".

Lars- Olow "Timpa" Larsson

Capio Läkargruppen

Vart tog min bandyplan vägen?

Nyspolad Lingplan

Det är tidigt en dag på jullovet när 50-talet går över i 60-tal. Kylan biter och allt som måste göras under julen är avklarat. Lingplan vid Restalundsvägen är nyspolad, vi grabbar har noga koll på att "Nutta" och hans chef spolade banan igår kväll, och därför blir det bandy idag. Först kommer Anders, Bosse, jag, Håkan och Jerry. Efter att tag kommer Lasse, Börje, Conny, Kennet och Kjell. Möjligen kommer Nisse, Gunnar och några andra men det är osäkert. Bollen är snabbt i spel, och vi drömmer alla om att bli en ny Stockis eller Orvar.

Idrotten var allt på Restalundsvägen på den tiden ingenting kunde konkurrera. Det var fotboll eller bandy så fort man var ledig från skolan. Flera av grabbarna kom senare att fortsätta med idrott och spela i Allsvenskan i både fotboll och bandy. Men när vi spelade på Lingplan var spel i Allsvenskan bara en dröm för oss. Det var bara killar som spelade och sammanhållningen var monumental. Alla ställde upp för alla även om det bland oss fanns några som var lysande i alla bollsporter och några som var ganska mediokra. Julklappar och födelsedagspresenter var givna; det skulle alltid vara något som gick att använda på Lingplan.

Cirkus Scott på Lingplan

På sommaren anlände Cirkus Scott och invaderade planen. Cirkusen slog ner sina bopålar för några dagar, och då kunde man se riktiga vilda djur i burarna och också gå med föräldrar och syskon på kvällen och se cirkus med stort C. Cirkusarbetarna var mycket exotiska och skrämmande även om några framfusiga grabbar i gänget tordes hjälpa till och fick fribiljetter. Jag tyckte inte att det var min grej - jag var nog lite rädd.

Lingplan – vilket härligt ställe

Lingplan var ett härligt ställe! När vi inte spelade fotboll eller bandy där kunde vi t ex tälta eller spela brännboll. Det var en fantastisk lekplats för alla oss på Restalundsvägen. Det var nästan bara grabbar från de två husen med nummer 69-87 som utnyttjade planen, men då och då kom det också

andra "utomjordingar", de som bodde i "gula huset" eller i "Konsumhuset".

"Farfars" livsfarliga schäfer

Lingplan var inte bara en snäll plats. Ibland kunde den vara mycket hotfull. När vi sparkade in en lång hög boll till "Farfar" (huset är borta nu - landstingets parkering ligger där) blev alla livrädda. Fruktansvärda historier gick om att "Farfars" schäfer var livsfarliga och att få kom levande därifrån. Så ofta tordes ingen gå och hämta bollen och spelet fick blåsas av.

På andra sidan planen låg Beckmans trävarulager. Om bollen hamnade där var det aldrig några problem, men ladan som utgjorde gränsen mellan Beckmans och Lingplan var så hög att det inte var många av oss som orkade skjuta bollen över den. Om Lingplan var upptagen spelade vi fotboll på innergårdarna fast det var förbjudet. Hotet var att vaktmästaren "Bullen" skulle komma och ta bollen. Ofta gick budet snabbt när "Bullen" var på gång så vi hann gömma både oss själva och bollen.

Lasse Irebro för 2 kr

Idrotten var alltså den helt dominerande aktiviteten för oss grabbar som totalt var mellan 20 och 30 stycken och allt berodde naturligtvis på att vi hade så nära till Idrottshuset och Eyravallen. På

Idrottshuset gick vi ofta och såg handboll - och vilken handboll det var! ÖSK i allsvenskans topp med min favorit Lasse Irebro. För 2 kr fick man ståplats. Sittplats var aldrig aktuellt och trängseln var enorm. Senare var det popgalor som dominerade på Idrottshuset, engelska band var favoriterna. Några äldre kompisar hade sett Tommy Steele, det var ofattbart. Engelsk pop som kom med Beatles, Animals och Kinks skulle det vara. Elvis och Tommy var egentligen inte ett dugg värda tyckte jag.

Orvar – vårt helgon

Ingenting kunde slå fotboll, vi gick på varenda match. Först spel med grabbarna på Lingplan, sedan på Eyravallen. Gå in gratis kunde man göra med någon person som tog med oss genom grindarna. ÖSK låg först i division 2 med Lasse Carlsson, Olle Säaw och Orvar. Orvar som ingen kunde komma förbi och som efter 1958 blev vårt helgon. Orvar, sedan borta i Italien och stor sorg, men återvände efter en kort tid. Först tillbaka i bandy och sedan i fotboll. Olle Säaw som alltid var med och som vi grabbar trodde hade nickat upp O:et i Cloettaskylten på gamla trä. Senare gick ÖSK upp i Allsvenskan och luktade på serieledning. Leif Eriksson, Thomas Nordahl och andra giganter kom, och ledsamt nog också försvann.

Efter matcherna samlade vi alltid tomflaskor. Det var mycket lönande, särskilt om vi bara var några stycken på gamla trä. För pengarna stack vi ofta och handlade direkt till Konsum på Restalundsvägen eller Triumfglass vid Eyravallen

och inte att förglömma Klings Tobak. Längre bort gick inte vårt revir.

Och alltid, alltid Olle Säaw

ÖSK bandy var helt fantastiskt! Laget som slog övriga Sverige var enormt att få uppleva. Gunnar Ring i tunna bandyhandskar som alltid "klistrade" alla frislåg. Bengt Karlsson, Orvar, Sven Bergström, hela kedjan och alltid, alltid Olle Säaw som kringlar sig igenom försvaret i sin typiska "cykelmössa".

Lingplan finns inte längre men minnena

Ja, livet på Restalundsvägen var härligt på flera sätt. Gemenskapen mellan alla grabbar står sig i flera fall även idag. Flera har flyttat tillbaka till Örebro efter att ha varit ute i omgivningarna och studerat eller arbetat. Några blev mycket duktiga idrottsmän, själv slutade jag med idrott efter studenten då jag försvann från stan och andra intressen kom i förgrunden.

Nu finns egentligen inte Lingplan längre. Bostäder har byggts och Restalundsvägen är inte sig lik. Synd tycker jag, men en helt naturlig utveckling. Jag hoppas bara att flera grabbar får uppleva det jag fick göra. Det kamratskap mellan oss i ungefär samma ålder bidrar mycket starkt till en trygghet och säkerhet som betydde mycket för oss då och har betytt mycket under hela livet. Jag är för evigt tacksam mot mina kamrater, Lingplan och Restalundsvägen.

Jens Schollin

Prorektor, professor och medlem i ÖLIS

Medalj igen!

För tredje året i rad har Länsförsäkringar Sverige mest nöjda bolånekunder.

Enligt svenskt Kvalitetsindex (SKI) www.lfbergslagen.se

En gång IFK-are, alltid IFK-are

Mr IFK

Han har varit IFK-are i hela sitt liv. De blåvita färgerna bar han som pojklagspelare i födelsestaden Askersund och därefter i Lindesberg, och som 22-åring kom han till Örebro och klubbvalet var givet: IFK Örebro. Det är snart 50 år sedan. Där började han som fotbollsspelare, utan någon större framgång, säger han själv, men nästan direkt upptäcktes hans unika egenskaper som ledare, och sedan 1968 har han varit ledamot i huvudstyrelsen, ofta som dess ordförande. Ingen annan har hållit i föreningens klubb så många år som han. Han heter *Lars-Göran Ericson* och kallas med rätta "Mr IFK".

IFK en 100-åring

IFK Örebro är den näst äldsta föreningen i vårt distrikt och fyllde 100 år precis vid sekelskiftet. Många Örebro-klubbar har sina rötter i IFK. Såväl Örebro SK som Örebro Atletklubb och boxningsklubben Kelly har sina rötter där. Under åren har man haft många grenar på sitt program: friidrott, fotboll, handboll, bandy, cykel, simning, skridsko, boxning, atletik och brottning. Numera har man serielag i fotboll och handboll, och speciellt damlaget i handboll har varit framgångsrikt. Fotbollslaget är detta år nykomling i division 3.

Ideell verksamhet

Att vara idrottsledare i en liten klubb är ett hårt jobb. Ofta handlar det om att dra in pengar till verksamheten, och för IFK gäller det att årligen skrapa ihop 400 000 för att få verksamheten att rulla. Kampen om sponsorerna är tuff för en ultimaklubb, men genom goda personliga kontakter kan 20 % komma in. Bingoförsäljning är en annan inkomstkälla; vi är många som sett Lars-Göran oförtrutet kränga lotter vid Eurostops köpcentrum. Serveringar vid olika arrangemang ger också en del.

Att hålla snyggt i den trevliga klubbstugan i Brickebacken är en annan av Lars-Görans uppgifter. Dit hör bl a att tvätta golv och vaxa mattor, berättar han. Vi är ett par stycken som tar på oss såna arbetsuppgifter. Knappa resurser innebär att

praktiskt taget all ledarverksamhet är ideell. Utan sådant uppoffrande arbete skulle idrotten i Sverige avstanna. Endast några fotbollstränare får ett mindre arvode.

Idrottsvänner överallt

Vad är det då som gör att Lars-Göran under högsäsong utan ersättning arbetar 20-25 timmar i veckan? Det beror inte på att han och hans ledarkompisar ofta får tack för sitt slit. Det de gör är nämligen för de flesta ett arbete i det tysta. Men för Lars-Göran ger allt slit en inre tillfredsställelse. Han tycker att han utför en viktig social uppgift och att han därigenom bidrar till mångas personliga utveckling. "Och tänk", säger han, "vart jag än kommer i distriktet möter jag idrottsvänner och upplever gemenskap. Det är värt en hel del."

Belöningar

Som officiellt tecken på uppskattning har Lars-Göran fått Svenska Fotbollsförbundets guldmedalj "för lång och trogen tjänst", vilket betyder fritt inträde till alla fotbollsarrangemang i Sverige. Han har även belönats med Lennart Nilssons ledarstipendium.

Men gladast av all uppmuntran blev han, när Frimurarorden för några år sedan med 10.000 kronor ville säga sitt tack till honom för en fin medborgerlig insats.

Lars Ehlin

”Söder”, Svante och Gunnar satte skräck i landets bandyförsvar

Bandyn placerade en gång i tiden Askersund på Sverigekartan. När IFK Askersund tog steget upp i dåvarande division 1 första gången i mitten på 40-talet rådde stor bandyfeber i hela Sydnerke. Det gick bussar till matcherna från massor av olika orter in till gamla idrottsparken i Askersund. Efter matcherna var hotellet fullpackat med folk som ville glädja sig åt segern eller dränka sorgerna efter en förlust.

Ryktet om att Vätternstaden hade ett slagkraftigt lag spreds ut över hela bandy-Sverige. Publikrekordet rök ett antal år senare i en match mot arvfjenden Örebro SK. Året var 1956 och matchen slutade 2-2. 4 107 personer hade sökt sig till gamla IP, hur nu alla fick plats...

Byt smeden mot ”Slaktarn”

När klubbens storstjärna Gunnar Carlsson debuterade i A-landslaget mot Finland på Stadion

1945, hedrades han med Kabom-pokalen som matchens bästa spelare. Efter det så skrev tidningarna att smeden på rådhuset borde bytas ut mot en bandyspelare. Tecknar Hamberg gjorde också en teckning hur det kunde se ut med Gunnar ”Slaktarn” i förgrunden och den nya stadssymbolen i bakgrunden. Han blev bandyns förste store idol i stan.

Sedan kom storspelare som Karl-Erik Södergren, Svante Eriksson, Anders Sundén, Stig Reveny, Hasse Bergsten, Hilding Hanell, Gordon Santesson, Ulf ”Cricke” Christiernsson och för att inte tala om IFK:s mesta lyckade värvning, Åtvidabergsmålvakten Karl-Erik Edvardsson.

Föreningen har också haft många duktiga ledare som Arvid Swiden under storhetstiden och Bertil ”Garvis” Gustavsson på senare år. ”Garvis” var också aktiv under många år.

Så här såg Svante ut i landslagsdress. Bilden är från 1960. Landslagskedjan från vänster: Göran ”Dallas” Sedvall, Broberg, Curt Sedvall, Broberg, Svante Eriksson, IFK Askersund, Olle Säaw, ÖSK och Gösta ”Stockis” Kihlgård, ÖSK.

"Söder" träffade kompisarna på isen

Innan de konstfrysta bandybanorna slog igenom på allvar hade Askersunds stolta bandylag faktiskt ett litet försprång till många andra klubbar genom närheten till traktens många sjöar. Och inte minst då till Vätternviken Alsen några hundra meter från stadskärnan, som var den stora samlingsplatsen för ungdomarna under vinterhalvåret. Min gamla vän storspelaren och landslagsmannen Karl-Erik Södergren, berättade att han inte var särskilt intresserad av idrott i sin ungdom.

"Men skulle jag träffa kompisarna fick jag gå ner till isen. Där fans alla andra för att spela bandy och åka skridskor. Så var det på vintern i Askersund. Det var bara att börja spela bandy också för att vara med i gänget", omtalade "Söder", för mej vid ett tillfälle när han kom in på redaktionen i Askersund och hälsade på. Han gjorde det ganska ofta på senare år.

"Söder" finns inte i livet längre och samtalen med honom saknar jag. Och då pratade vi inte bara bandy.

Det började på 30-talet

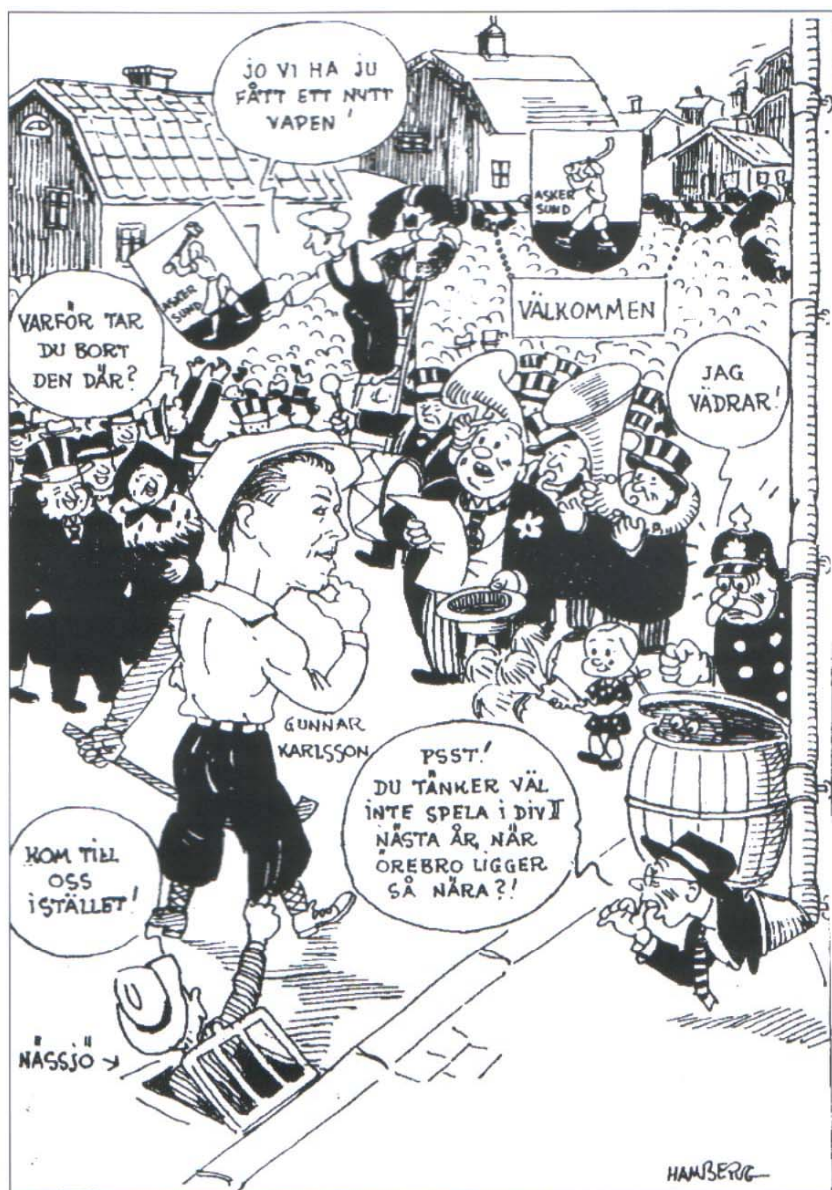
Grunden till bandyns storhetstid i Askersund lades i slutet av 30-talet då IFK fick fram ett mycket slagkraftigt juniorlag med Gunnar Carlsson som den stora stjärnan. Laget blev två år i rad distriktsmästare för Västmanland-Närke, som då hörde ihop. 1938 blev det vinst mot Västerås SK på Arosvallen med 5-2. Gunnar och Sigge Fallgren storspelade. I motståndarlaget VSK fanns ändå blivande storspelare som Pontus Widén och Erik Flodin.

Småstadslaget IFK räckte aldrig riktigt till för allsvenskt spel. Sydnärkingarna var för bra för division två och för dåliga för ettan. IFK blev ett hisslag med ett otal spännande kvaldrabbningar

genom åren. IFK har spelat 80 allsvenska matcher och tagit 30 poäng. Största förlusten kom debutåret i allsvenskan mot Reymersholm 1945 på Stockholms Stadion. Det blev en jobbig förlust med hela 13-1. Målflaggorna räckte inte till på Stadionborgen.

Landslagsspelare

IFK har bidragit med tre "egna" spelare till A-landslaget i bandy, Gunnar Carlsson, Karl-Erik Södergren och Svante Eriksson. De flesta av föreningens bästa spelare hamnade så småningom

Gunnar Carlsson blev Askersunds första store bandyidol. Efter hans första landskamp, där han hedrades med Kabompokalen, tyckte tecknare Hamberg att Askersund skulle byta stadsvapen.

hos storebror Örebro SK, under kortare och längre perioder. Det var bara Svante Eriksson som tackade nej till ÖSK:s värvare genom åren. Under Svantes lärarutbildning hamnade han tillsammans med Södergren i Djurgården.

”Spelade där några år, men för mej var det otänkbart att gå till ÖSK. Sådan var stämningen i Askersund då. Jag var lärare i stan och träffade dagligen stadens ungdomar. Det var IFK som gällde och inget annat. Och det trots att jag blev suspenderad i fyra månader för mitt tilltag att spela för Djurgården under min utbildning”, berättade Svante vid en bandyträff i Folkets hus för en tid sedan utan att låta allt för ledsen.

IFK:s senaste säsong i bandyallsvenska var 1965. Den enda vinsten kom mot ÖSK hemma på IP med 1-0. Målskytt var Södergren som hade återvänt till hemstaden.

Nyväckt bandyintresse

Bandy finns inte längre kvar på IFK:s program. Sektionen är vilande sedan många år tillbaka. Till stor glädje för många bandyälskare i Askersund försöker nu Örebroklubben Wadköping att få fart på bandysporten i Sydnärke igen, nu under namnet WBK/Askersund. Finns det is i Askersund spelas matcherna där. Det finns också ett troget supportergäng som följer lagets matcher både hemma och borta. Det finns också en bandyskola för ungdomar när vädret så tillåter.

www.olif.se

SISU
Idrottsutbildarna

Tyvärr satsade aldrig de styrande i Askersund på konstfryst trots att bandysporten hade gett staden massor av reklam genom åren. Något som bandyälskarna i syd inte kan förlåta beslutsfattarna än i dag.

Ove Danielsson

(tidigare journalist på NA i Askersund)

Funderar du på att flytta?

Anmäl dig
på Hyrestorget!

Anmäl dig redan idag på Hyrestorget och samla köpoäng. De kan vara bra att ha den dag du vill byta bostad.

Villa eller lägenhet, balkong eller uteplats, högt upp eller nära marken, på landet eller i city...

Bland våra 23 000 bostäder finns säkert något som passar dig och din familj.

Välkommen!

www.obo.se

ÖrebroBostäder AB
Krämartorget
Telefon 019-19 42 00

öBo
Hem för dig

Örebrogymnastiken vann striden

12 år och kunde gå på händerna

Det var 1948. Jag var 12 år och kunde gå på händer. Det upptäckte den nu legendariske gymnastikledaren Erik Lindén en dag, då han undervisade min klass i gymnastik i stället för vår ordinarie lärare i Vasaskolan, magister Erlandsson. Jag minns inte om Erik Lindén uppmanade eller beordrade mig (han kunde nämligen vara en ganska sträng herre ibland) att gå med i AGF:s pojkrupp. Medlem blev jag hur som helst, samtidigt som jag insåg det ärofulla i att på detta sätt bli handplockad.

Helmut, Lill-Arne och Anders

Vad AGF var för slags förening hade jag ganska dimmiga begrepp om. Visserligen kända jag till att AGF:s manliga elit var ett stort begrepp i Sverige: Helmut Röhnisch, "Lill-Arne" Carlsson, Anders Lindh och kompani gjorde succéartade uppvisningar runt om i Sverige och även utomlands. Men hur hade man nått denna position? Hur såg AGF:s tidiga historia ut, den förening som förra året fyllde 90 år?

När, var och hur?

I samband med denna "födelsedag" presenterade man sina olika trupper i två uppvisningar i Idrotthuset en decemberlördag. En av trupperna hette "Oscariaflickorna". Visst hade jag väl hört Oscaria nämnas i samband med AGF:s historia? Det tycktes vara dags att försöka räta ut de olika frågetecknen med lite idrotthistorisk forskning. Sagt och gjort: Jag formulerade frågan "När, var och hur föddes den så kallade Örebrogymnastiken?" och skred till verket. Av utrymmes-skäl måste jag här begränsa svaret på frågan till den manliga gymnastiken. Men jag vill gärna återkomma till den kvinnliga i ett annat sammanhang.

Det började på Oscaria

Man kan säga att det hela på sätt och vis började med att kapten Sam Adrian kom till Örebro och en tjänst som gymnastikdirektör på Karolinska läroverket. Detta var 1912. Parallellt med

undervisningen besökte Sam Adrian en del av stadens industrier för att berätta om gymnastik som ett botemedel mot ensidiga arbetsställningar. Ett resultat av detta blev att det spontant bildades några gymnastikavdelningar för arbetare. På grund av ledarbrist blev de dock kortvariga. Men intresset bland arbetarna fanns kvar och var så stort att man den 19 november 1917 vågade bilda en riktig förening med ett drygt tjugotal deltagare från skofabriken Oscaria. Föreningens namn blev Arbetarnas gymnastikförening, AGF, ett namn som skulle kunna locka fler arbetare till gymnastiksporten. Som ledare lyckades man engagera en kvinna, den endast 24 år gamla Greta Borg, senare gift Adrian.

Ling och Turnen

Vid den här tiden, och för övrigt redan under 1800-talets senare del, fanns det två huvudriktningar inom gymnastiken. Den ena var linggymnastiken, även kallad den svenska gymnastiken. Den hade en gång skapats av Per Henrik Ling och senare i detalj utformats av sonen Hjalmar. Den andra var Turnen (det tyska ordet för gymnastik) eller den tyska gymnastiken. Samtidigt som linggymnastiken allt mer kom att kritiseras för tråkighet, stagnation och elitfientlighet, bäddade det för en nyfikenhet på Turnen som präglades av en helt annan mångfald.

Impulser

Den svenska manliga gymnastiken fick från slutet av 1800 och åren framåt impulser utifrån i tre avseenden: 1. Från dansk gymnastik, närmast beträffande serier av tänjningrörelser i fristående samt mattövningar, alltså flick-flack, hand- och frivolter. 2. Från norsk gymnastik, närmast då språngbord med satsbräda, något som av en ledande lingian beskrevs som ett "djävulens bländverk". 3. Från den tyska gymnastikens redskap: först räck och barr, som av motståndarna beskrevs som "konstmakeri", vilket skulle leda till "kuttrygg", senare bygelhäst och ringar.

Greta Adrian

Det är mot den här bakgrunden Greta Adrian arbetar med sina manliga AGF:are. Hon gör det med dels en öppen attityd till de nämnda internationella impulserna, dels med en närmast visionär inställning till sitt värv som ledare. Det sistnämnda formulerar hon tio år efter starten på följande sätt:

Ledaren skall vara skulptören som formar i levande material vilken, samtidigt som han systematiskt tränar gymnasternas kroppar och skänker dem förmågan, att genom skiftande ställningar och rörelser tolka olika sinnesintryck och impulser, på samma gång skall vara regissören, som skänker åskådaren en njutning för ögat.

AGF bedrev osvensk gymnastik

Med detta för ögonen skapar hon av "en samling ogymnastiserade ynglingar" en manlig elitavdelning som blir ett signum för begreppet Örebrogymnastiken. Dock sker det inte utan motstånd. 1939 ska det arrangeras en internationell gymnastikfest i Stockholm för att fira 100-årsdagen av Per Henrik Lings död, en så kallas Lingiad. Den rivalitet som pågått mellan lingianerna som dominerade Svenska Gymnastikförbundet och örebroarna blossar nu ut ordentligt: AGF ska inte få visa upp sin barr- och räckgymnastik som

uppfattas som osvensk. Som svar på detta drar Örebro Läns Gymnastikförbund tillbaka alla sina anmälda trupper.

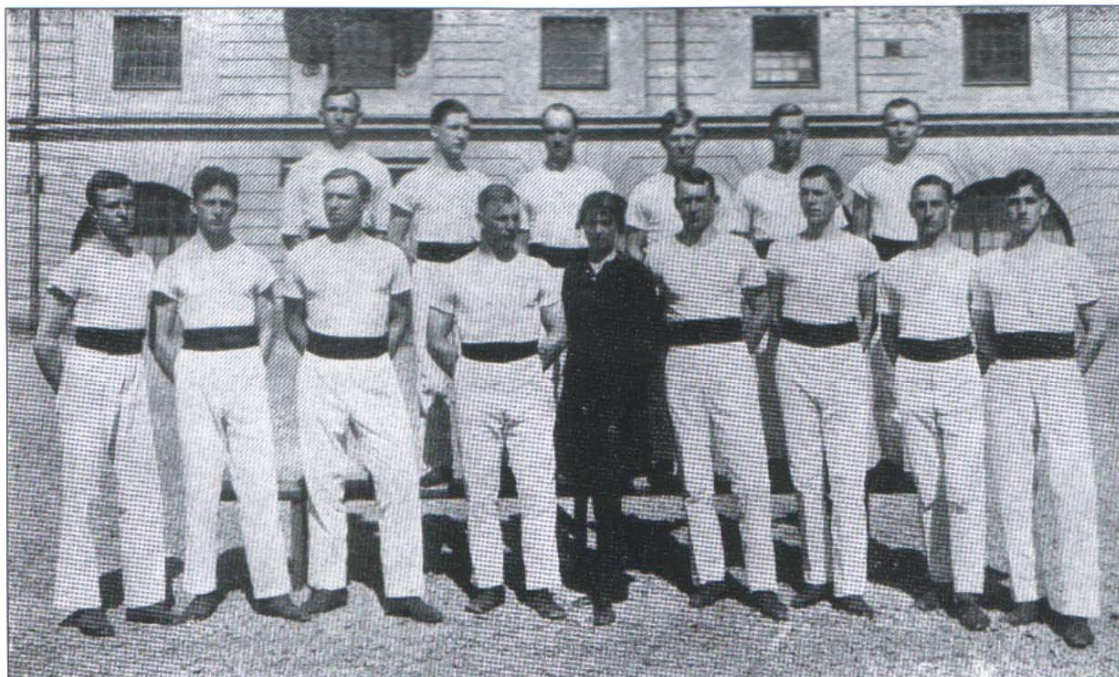
Hetsig tidningsdebatt

Det här ledde till en ovanligt omfattande och hetsig debatt i en lång rad svenska dagstidningar.

Några rubriker i stadens tre tidningar: "Bannstrålar mot Örebrogymnastiken" (Örebro Dagblad), "Arbetarnas Elit ej värdig representant för svensk gymnastik" (Nerikes Allehanda), "Det blåser upp till storm inom svensk gymnastik" (Örebro-Kuriren). Nåväl, inget kunde hindra Svenska Gymnastikförbundets försök, som Idrottsbladet formulerade det, "att strypa Örebrogymnastiken i den utformning den fått under år av träget sökande efter nya vägar, som bättre än de hittillsvarande kunde vara ägnade att popularisera svensk gymnastik". När man tar del av pressdebatten är det lätt att inse, att Örebrogymnastiken hade kommit, inte bara för att stanna utan för att fortsätta att utvecklas. Det var vad den svenska pressen på sitt sätt gav klartecken till.

Om detta visste jag just intet, när jag slog mina första volter i Idrottshusets träningsal 1948.

Lars Wolf

Manliga elitavdelningen 1919

100 randiga år!

IFK och City

Heja Engblom uti buren, frukta ej de randiga djuren." Hejaramsan sitter, men så tillhör den också avdelningen tidiga fotbollsminnen från Tunavallen. Engblom hette Berndt i förnamn och vaktade målet i min moderklubb IFK Eskilstuna. "IFK" som vi sa, eller "Blåvitt". "De randiga djuren" står för IK City, "City" i folkmun, som bar blåvitrandiga tröjor. Klubben döptes 2002 om till Eskilstuna City FK. Jag måste ha lärt mig ramsan under något av derbyna under 50-talet. Båda klubbarna hörde då hemma i näst högsta serien. Ja, IFK var i den "långa" allsvenskan 1957/1958 då spelordningen höst-vår förvandlades till vår-höst. Matcherna mellan de båda klubbarna var Smedstadens eget El Clásico som drog storpublik. Mellan de två klubbarna fanns det kvar något av en social spänning från tidigare årtionden. IFK var tjänstemännens klubb, och City arbetarnas.

City 100 år

City fyllde 100 förra året och det firades med bland annat en bok "100 randiga år! En jubileumsbok om Eskilstuna City". Och minnet börjar tala när jag läser, först trögt sedan allt lättare. Det vilar ett skimmer av show över City under mina gosseår på 50-talet, för de hade riktiga "showmän" som centerhalven Ragnar "Mulle" Göransson och målvakten Folke "Kroppen" Karlsson, nyligen avliden.

När "Mulle" ibland tyckte att motståndarnas center gick för hårt åt honom i en luftduell kunde han bli liggande livlös på den gröna mattan. Men då skred "Kroppen" till aktion. Han hämtade sin läskedrycksflaska vid vänster stolpe och sprang med fjädrande steg värdig en dressyrhäst ut till "Mulle", slog en skvätt på dennes flint och gnuggade kärvänligt sin försvarare på skulten, varvid denne så småningom riste till och likt en groggy boxare vacklade upp fit for fight.

På min tid på 60-talet imponerades jag av målsprutan Kent Sifarow och innern Håkan "Kalle" Larsson som så småningom blev allsvensk i IK

Sirius. Och så den slitstarke halven Sven "Berga" Bergström och Sven Sjöblom fotbolls- och handbollseleganten, som på oklara grunder blev utesluten ur klubben 1961.

Så påminns jag om tragedin på Årbyfältet, ett höghusområde man passerar förbi på väg mot Stockholm. I februari 1963 rasande kranmaskinisten Dan "Danne" Eriksson tillsammans med sin kran i backen. Svensk juniormästare i bordtennis för City och en bollbegåvning utöver det vanliga både i fotboll och handboll. Han dog 1967 efter fyra år av medvetlöshet.

Allt ligger nu många år tillbaka. Går man ännu längre tillbaka finner man att City gjorde en allsvensk säsong, 1925/1926, i fotboll. En status som klubben kvalade för och var nära att nå också i handboll på 50-, 60- och 70-talet.

"Dala" och Peder Ståhl

Kuriöst nog är två mittbackskollegor från ÖSK inblandade i Citys samtida fotbollshistoria, nämligen Sven "Dala" Dahlqvist och Peder Ståhl. "Dala" var en byggsten i den elitsatsning som slog fel och nästan dödade klubben 2003. Men han tog klubben till ett SM i inomhusfotboll 2002. Peder hade däremot en hjälteroll som tränaren som trollade fram en femteplats med ett tunt material säsongen 2003.

Under årets säsong återfinnes Eskilstuna City FK i division II Södra Svealand tillsammans med ärkerivalen IFK Eskilstuna, Karlslunds IF och Rynninge IK.

"Tänk om..."

Historia och nutid möts i "100 randiga år". Många "tänk om..." skymtar fram. Tänk om man vågat satsa på den 22-årige värmländske tränaren Sven-Göran Eriksson. Tänk om Göran Karlsson, alias Kummelstedt, som debuterade i City i början på 50-talet, stannat i staden. Och tänk att få läsa om Ingvar "Tjotta Olsson" igen, den sjungande fotbollsspelaren.

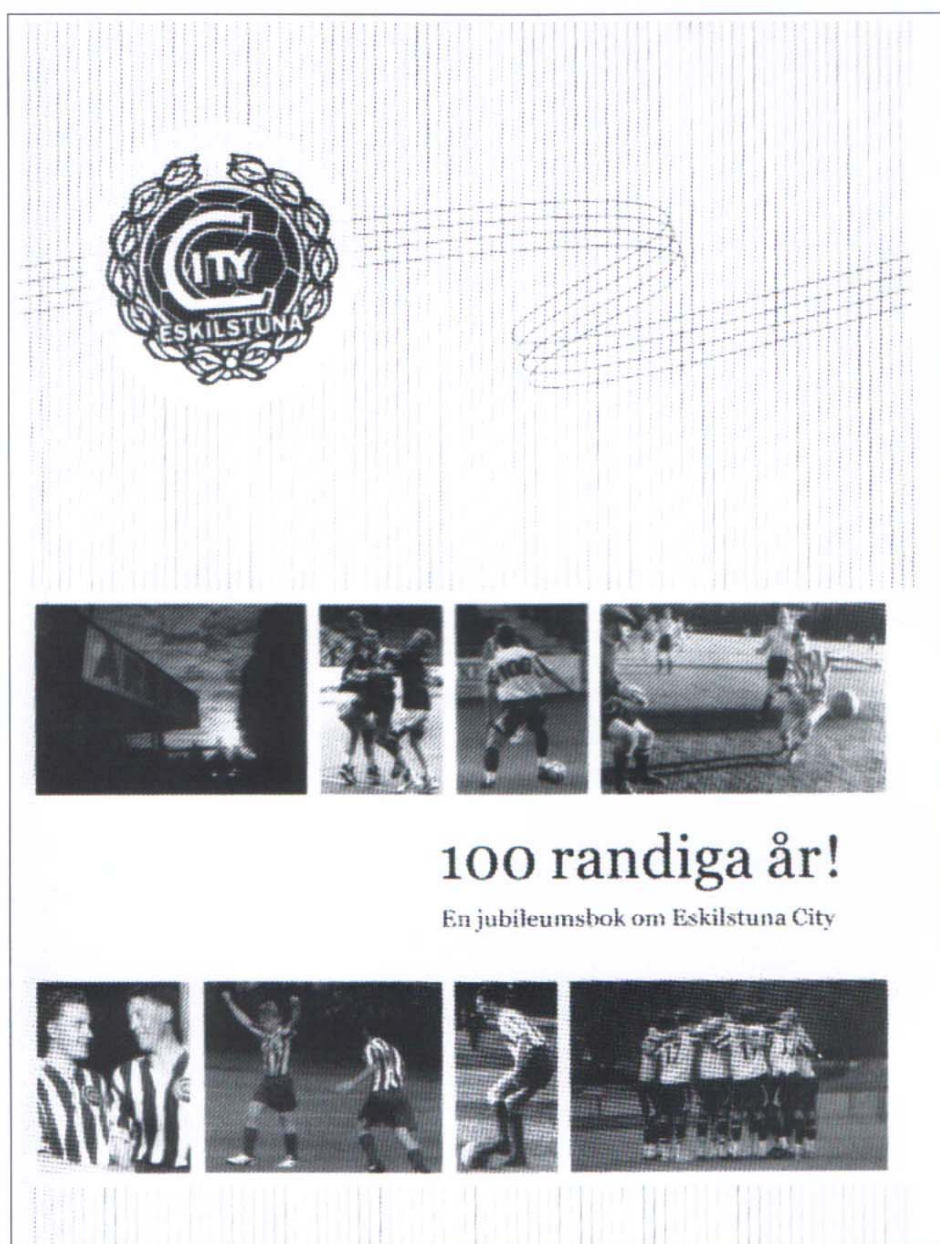
Och mellan dess pärmar får man sig en redig dos "Cityiana". Hela sju sporter får läsaren bekanta sig med: fotboll både herr och dam, bordtennis, bandy, ishockey, handboll, varpa och schack. Och åren rinner förbi, några idrotter läggs ned men ränderna går aldrig ur.

Jubileumsbok för randiga

"100 randiga år!" är ett gott hantverk, signerat kvartetten Nils "Nicke" Bergström, Christer Johansson, Andreas Alm och Hasse Delby. Den förstnämnde landslagsman i bordtennis och fotboll

och City-legendar. City-uppfostrade Andreas Alm gjorde elitkarriär bland annat i AIK och är expertkommentator och journalist. Hasse Delby var tidigare sportchef för Eskilstuna-Kuriren. Christer Johansson, slutligen, är idrottshistoriker och ett statistikälskare, en själslig broder till ÖSK:s hävdtecknare Christer Blohm. Och så är han ÖSK:are vilket aldrig är fel. Hans statistikdel är förebildligt klar och så fullständig som tänkas kan. Mums för kalenderbitare. Speciellt sådana med en randig själ.

Dixie Eriksson

Ur Lilla boken med Sportgrodor

Samuel Paulsson (redaktör)

Vi börjar denna gång med några Arne Hegerforscitat:

"Tyskarna spelar ishockey stående och det går ju inte."

"Pucken går ett par decimeter utanför stolpen, eller nästan för att vara exakt."

"Hade det varit fotboll hade han fått ett gult kort. I ishockey är den risken minimal."

Så fortsätter vi med Lasse Kinch:

"I en sån här match är det till och med glädje i att vara boll."

"Svenskarna såg väldigt bra ut på morgondagens träning."

"Gamla stjärnor minns man bättre än de som inte ännu blivit stjärnor."

Göran Zackrisson bidrar med följande:

"Det gäller att ha känsla för feeling."

"Greenerna är så snabba att bollen inte stannar förrän den slutat rulla."

"Greenen ser ut som en fläskkotlett, fast mindre."

Staffan Lindeborg har även lämnat sina avtryck:

"Det skadar inte att göra många mål, det vet vi av erfarenhet."

"Detta måste vara Östers defensivt bästa målchans hittills i matchen."

"Det här är det andra heatet av två, och vi har Sverige i det tredje och sista."

Bertil Cajdert

Bra Data

DEN GODA MATEN

till vardag och fest
hittar du hos oss!

ALLA DAGAR 7-22!

ICA
Supermarket

City
Krämaren

ICA
Supermarket

Parken
Brunnsparken

ICA
nära

Eko
Mellringe

Värdelöst vetande

Trogna sin klubb

hämtat från Stora nödvändiga boken med värdelöst vetande om **FOTBOLL**. Ingen har väl missat den trohet som Olle Säaw visat ÖSK under ett långt liv. Men, det finns flera, vilket följande visar:

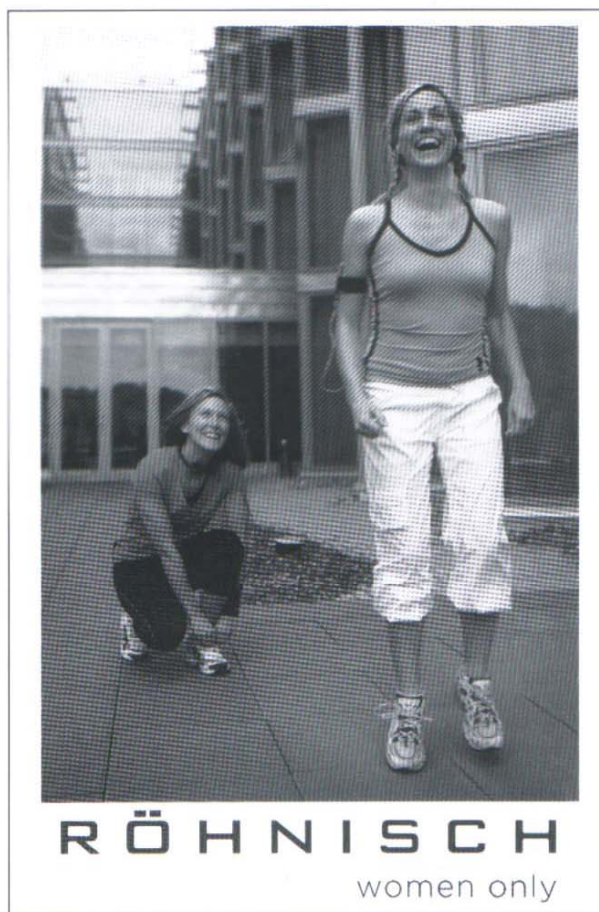
1. **Raúl, Real Madrid.** Efter två år i Atletico Madrid kom Raúl till Real Madrid 1992, det år han fyllde 15.
2. **Francesco Totti, Roma.** Romas guldgosse kom till klubben redan som 14-åring 1990.
3. **Tony Adams, Arsenal.** 22 säsonger i Arsenal, 1980-2002. Som 21-åring blev han lagkapten, klubbens yngste någonsin.
4. **Ryan Giggs, Manchester U.** Kom till United 1990. Då var walesaren 17 år. Sedan dess har han spelat närmare 700 matcher för klubben.
5. **Paolo Maldini, Milan.** Debuterade i A-laget i januari 1985, som 16-åring. Maldini har tillhört Milan under hela sin extremt framgångsrika karriär.
6. **Matthew, Le Tissier, Southampton.** Mellan 1986 och 2002 gjorde Le Tissier 513 matcher och 208 mål för Southampton. Nobbade under åren anbud från Milan och Chelsea. Han var en av de bästa straffskyttarna någonsin i internationell fotboll - för Southampton sköt han 50 straffar, 49 av dem i mål.

Fotbollens sega gubbar

1. **Neil Mc Bain, New Brighton.** Han var 52 år när han 1947 vaktade målet i en match mot Hartlepool.
2. **Stanley Matthews, Stoke.** Den legendariske engelske dribblern var 50 år när han spelade sin sista match för Stoke.

3. **Rolf Nilsson, Landskrona Bois.** Målvakten Rolf Nilsson, då 46 år, blev 1979 den äldste allsvenska spelaren genom tiderna.
4. **Dino Zoff, Italien.** Vaktade målet för Italien som 40-åring i VM-finalen mot Västtyskland 1982 som för övrigt vanns av Italien.
5. **Gösta Löfgren, IFK Norrköping.** 40-årige Löfgren blev 1963 Allsvenskans äldste målgörare.

Bertil Cajdert

LÄNSGÅRDEN

– en värd för alla!

Länsgården Fastigheter AB

Telefon 019-602 39 70
e-post: info@lansgarden.se
www.lansgarden.se

STADSKANSLIET

Örebro
www.orebro.se

Arbesko skyddsskor - mycket mer än bara skydds- funktioner!

Arbeskos heltäckande sortiment av skyddsskor erbjuder det mesta inom stötpptagning, ventilering, slitstyrka och bekvämlighet.

Allt för att göra din arbetsdag så behaglig som möjligt. Upptäck skillnaden!

MODELL 355

Finns hos återförsäljare över hela landet. Utvecklas och tillverkas av Arbesko AB. Tfn 019-30 66 00.

Folksam®

www.folksam.se

Vi placerar hyresgästen i centrum.

Telefon 019-100 100 • www.asplundsfastigheter.se

asplunds
FASTIGHETER

REKORD MAGASINETS
Idrottsalbum
Nr. 17 1955

ÖREBRO SK Stående fr. v.: Tage Magnusson, Olle Säaw, Ove Eihagen, Svan-Åke Erixon, Karl-Erik Södergren, Gösta Johansson. Knästående fr. v.: Åke Pettersson, Ivar Johansson, Gunnar Ring, Rune Berger, Sven Bergström.

Örebro Sportklubb som bildades 1908 är en av Sveriges allroundarkaste idrottsklubbar. Flerfaldig SM-finalist i bandy. Segrade i årets final över Edsbyns IF med 7-1.

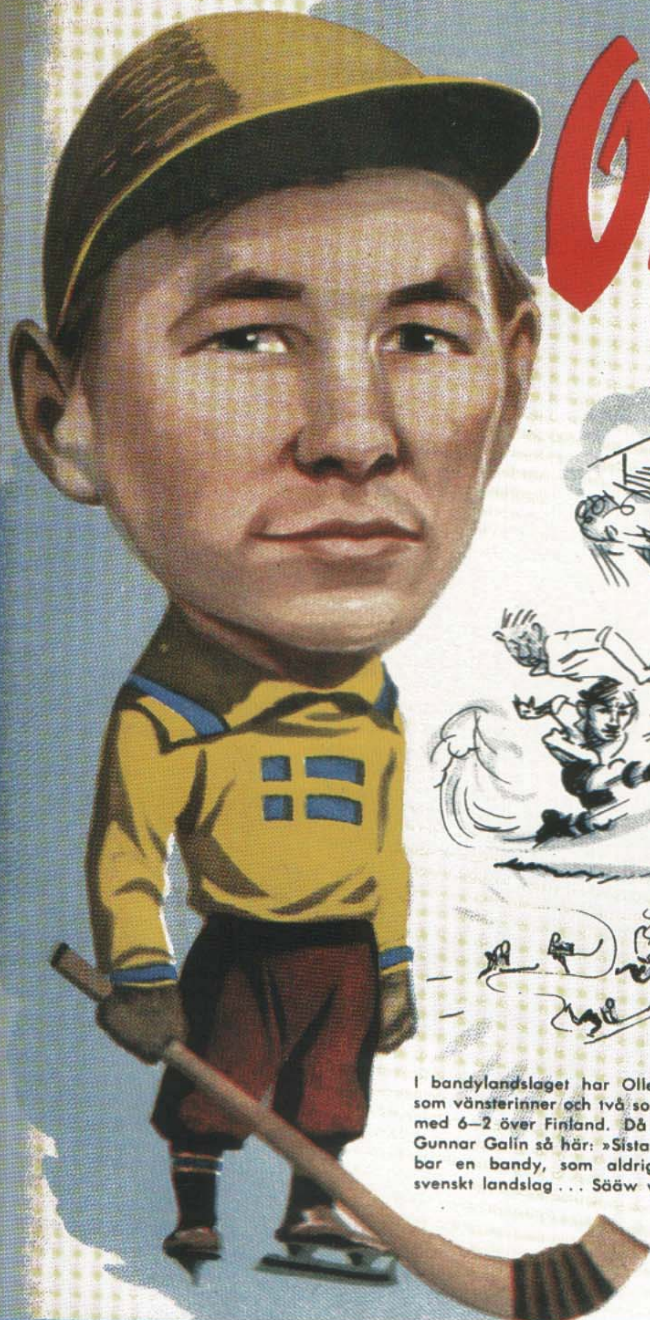

Vårt bandy lag lyckades vinna södergruppen 1951 med en poäng före Västerås SK och det betydde första SM-finalen för ÖSK. Bollnäs svarade för motståndet och matchen började bra för vår del. Olle Säaw gjorde både 1-0 och 2-0; men hälsingarna gav inte tappat. Efter reducering till 1-2 kunde vy Henry Johansson kvittera till 2-2 på ett långskott och i slutspelet lyckades Per-Olof Andersson hitta rätt med ett skott som gav Bollnäs segern med 3-2. På bilden ser vi Tage Magnusson göra en handstopning, vilket var tillåtet på den tiden, ivrigt påpassad av hälsingeförsvaret, där Snoddas Nordgren syns i vita mössan. Joje Gustafsson till vänster och Olle Säaw avvaktar Tages förhävanden.

Foto: Gösta Klingberg

Olle Sääw

ÖREBRO SPORT

Olle kom med i Örebro SK:s juniorlag 1943, då hade han redan tjänstgjort som »läkarsopare» på Eyravallen och ville väldigt gärna bli lik de stora grabbarna. I fotboll var han kapten i pojk-laget.

Allsvensk bandydebut gjorde Olle 1946. Laget vann och ÖSK hade fått en storsjörna i det snabba is-spelet.

Under fotbollssäsongen är han en rivande backspelarare, som »förstört» dagen för de flesta av våra yttro.

Olle är året om 100-procentigt vältrimmad. Han bygger inte bara upp formen på de ordinarie träningskvällarna, utan kör också själv hårt på lediga stunder.

I bandylandslaget har Olle spelat åtta gånger — sex som vänsterinner och två som center. 1952 vann Sverige med 6-2 över Finland. Då uttalade sig UK-ordföranden Gunnar Galin så här: »Sista kvarten spelade dessa grabbar en bandy, som aldrig tillföre presterats av ett svenskt landslag... Sääw var fantastisk».

I det civila är Sääw brandman och han trivs bra med eldsläckerjobbet. Använder inte sprit eller tobak.

Olle är inte stor till växten och stillsam, ja, nästan blyg till sättet utanför idrottsplanen, men där emot växer han till en jätte på isen och hans hiskliga framfart där har gjort honom till en av svenska landslagets pålitligaste spelare.

BESÖK VÅR HEMSIDA!

Den ger information om Sällskapetets alla aktiviteter.

Adressen är:

www.olis.nu

